

A TANTÁRGY ADATLAPJA

Dante és a reneszánsz filozófiája

Egyetemi tanév **2025/2026**

1. A képzési program adatai

1.1. Felsőoktatási intézmény	Babeş-Bolyai Tudományegyetem
1.2. Kar	Történelem és Filozófia Kar
1.3. Intézet	Magyar Történeti Intézet
1.4. Szakterület	Filozófia
1.5. Képzési szint	Alapképzés
1.6. Tanulmányi program / Képesítés	Filozófia
1.7. Képzési forma	Nappali képzés

2. A tantárgy adatai

2.1. A tantárgy neve		Dante és a reneszánsz filozófiája				A tantárgy kódja		HLM2310			
2.2. Az előadásért felelős tanár neve			Şooş Amelia-Maria								
2.3. A szemináriumért felelős tanár neve			Şooş Amelia-Maria								
2.4. Tanulmányi év		II	2.5. Félév		3	2.6. Értékelés módja		K	2.7. Tantárgy típusa		DS

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszám)

3.1. Heti óraszám	4	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor/projekt	2
3.4. Tantervben szereplő összóraszám	56	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium/labor	28
Az egyéni tanulmányi idő (ET) és az önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					20
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					20
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása					30
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					6
Vizsgák					6
Más tevékenységek:					-
3.7. Egyéni tanulmányi idő (ET) és önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő összóraszám					70
3.8. A félév összóraszám					56 fiz./126 konv.
3.9. Kreditszám					5

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1. Tantervi	-
4.2. Kompetenciabeli	-

5. Feltételek (ha vannak)

5.1. Az előadás lebonyolításának feltételei	Az előadások 70%-án kötelező a részvétel, azaz a 14 előadásból minimum 9-en a hallgatónak kötelező jelen lennie.
5.2. A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	Szemináriumokon a részvétel 70%-ban kötelező. Egy szemináriumi bemutató megtartása. Szövegértelmezésben, szemináriumi vitákban aktív részvétel.

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai/kulcs-kompetenciák	- C1 A filozófia elméleti és történeti alapjainak beazonosítása és megfelelő alkalmazása: elvek, értékek, etikák, gondolkodási módozatok és gyakorlatok - C2 Általános és ágazati filozófiai gondolatok, témák és problémák rendszerezése és megfogalmazása - C3 Megoldások, konklúziók vagy alternatív probléma-megközelítések erős és gyenge pontjainak a kritikai gondolkodás (logikai elemzés és értékelés) általi beazonosítása
Transzverzális kompetenciák	- CT1 Közepes nehézségű problémahelyzetek realista, illetve mind elméleti, mind gyakorlati érveléssel való kezelése, hatékony megoldásuk érdekében - CT2 A hatékony multidiszciplináris csoportmunka technikáinak a különböző hierarchikus szinteken való alkalmazása

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	- Dante életművének mint a középkori és egyetemes európai irodalom/kultúra legkomplexebb termékének bemutatása - A reneszánsz bölcsélet sajátosságainak ismertetése
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	<i>Az Isteni színjáték</i> alapvető témáinak/motívumainak és kompozíciójának ismertetése. <i>Az Isteni színjáték</i> teológiai, filozófiai, politikai, művészetelméleti üzeneteinek ismertetése - Dante irodalmi és filozófiai forrásainak ismertetése. - A reneszánsz gondolkodás legfontosabb képviselőinek, műveinek ismertetése. A humanizmus jelentősége az európai gondolkodás fejlődésében

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Dante élete és művei.	Előadás, interaktív szövegelemzés, a vezérszavak összefoglalása, általános szintézis.	
2. <i>Az Isteni színjáték</i> „architektúrája”: felépítése, a szimmetria elve, szimbolikája. A szereplők értelmezése. Az allegória problémája.	Előadás, a vezérszavak összefoglalása, általános szintézis.	
3. <i>Isteni színjáték</i> I. Pokol.	Előadás, interaktív szövegelemzés	
4. <i>Isteni színjáték</i> II. Purgatórium.	Előadás, interaktív szövegelemzés	
5. <i>Isteni színjáték</i> III. Paradicsom.	Előadás, interaktív szövegelemzés	
6. Dante nyelvfilozófiai traktátusa	Előadás, interaktív szövegelemzés	
7. A túlvilági utazás mint beavatás, ennek egyéb irodalmi példái	Előadás, interaktív szövegelemzés	
8. Dante koncepciója a szerelemről és a középkori szerelemfilozófiák	Előadás, interaktív szövegelemzés, vita	
9. Dante politikai bölcsellete.	Előadás, interaktív szövegelemzés	
10. A reneszánsz bölcsélet. A humanizmus jelentése. Platonizmus, arisztotelizmus, szinkretizmus.	Előadás, interaktív szövegelemzés	

11. Marsilio Ficino	Előadás, interaktív szövegelemzés	
12. Giovanni Pico della Mirandola	Előadás, interaktív szövegelemzés	
13. Michel de Montaigne	Előadás, interaktív szövegelemzés	
14. Reneszánsz politikai filozófia és utópia: Machiavelli és Tommaso Campanella.	Előadás, interaktív szövegelemzés	
Könyvészet Nyíri Tamás: <i>A filozófiai gondolkodás fejlődése</i>, Budapest, 1991. Boros Gábor (főszerk.) <i>Filozófia</i> : Budapest, Akadémiai Kiadó. 2007. J. A. Gurevics: <i>A középkori ember világképe</i>. Kossuth Könyvkiadó, Budapest, 1975. Jacques Le Goff: <i>Az értelmiség a középkorban</i>. Magvető Könyvkiadó, Budapest, 1979. Dante: <i>Összes művei</i>. Magyar Helikon. 1962. Dante: <i>Isteni színjáték</i>. Ford. Nádasdy Ádám. Magvető Kiadó. 2016. <i>Reneszánsz etikai antológia</i>. Gondolat. Budapest, 1984. Kelemen János: <i>A filozófus Dante</i>. Atlantisz, Budapest, 2002.		
8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Dante élete és művei. Boccaccio-részletek alapján	Szövegolvasás, vita	
2. <i>Isteni színjáték</i> . Pokol 1-12	Bemutató, szövegértelmezés, vita	
3. <i>Isteni színjáték</i> . Pokol 13-23	Bemutató, szövegértelmezés, vita	
4. <i>Isteni színjáték</i> . Pokol 24-34	Bemutató, szövegértelmezés, vita	
5. <i>Isteni színjáték</i> . Purgatórium 35-45	Bemutató, szövegértelmezés, vita	
6. <i>Isteni színjáték</i> . Purgatórium 46-56	Bemutató, szövegértelmezés, vita	
7. <i>Isteni színjáték</i> . Purgatórium 57-67.	Bemutató, szövegértelmezés, vita	
8. <i>Isteni színjáték</i> . Paradicsom 68-78	Bemutató, szövegértelmezés, vita	
9. <i>Isteni színjáték</i> . Paradicsom 79-89	Bemutató, szövegértelmezés, vita	
10. <i>Isteni színjáték</i> . Paradicsom 90-100.	Bemutató, szövegértelmezés, vita	
11. Ficino platonizmusa. A szerelemről	Szövegolvasás, vita	
12. Pico della Mirandola az emberi méltóságról	Szövegolvasás, vita	
13. Montaigne a bölcselkedésről, nevelésről, erényről	Szövegolvasás, vita	
14. <i>A fejedelem és a Napváros</i>	Szövegolvasás, vita	
Könyvészet Dante: <i>Összes művei</i>. Magyar Helikon. 1962. Dante: <i>Isteni színjáték</i>. Ford. Nádasdy Ádám. Magvető Kiadó. 2016. <i>Reneszánsz etikai antológia</i>. Gondolat. Budapest, 1984. Machiavelli: <i>A fejedelem</i>. https://mek.oszk.hu/00800/00867/00867.htm Tommaso Campanella: <i>A napváros</i>. Kriterion. 1970. Kelemen János: <i>A filozófus Dante</i>. Atlantisz, Budapest, 2002.		

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

- A tantárgy elsősorban a középkori és reneszánsz kori eszmerendszerek, irodalom és kultúra terén nyújt eligazítást, ezt az ismeretanyagot a hallgatók a filozófiaoktatásban, történelemoktatásban, a tudományos kutatás területén vagy a kulturális sajtóban szerkesztőként, cikkíróként, elemzőként, illetve kurátorként hasznosíthatják.

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	Az átadott ismeretanyag elsajátítása, értő alkalmazása, kezelése	Szóbeli vizsga	50%
10.5 Szeminárium / Labor	Aktív szemináriumi részvétel	Folyamatos értékelés a félév során	20%
	Kötelező szemináriumi anyag bemutatása.	Folyamatos értékelés a félév során	30%
10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
• Az előadásokon 70%-os, a szemináriumokon 70%-os részvétel szükséges • Minimum egy szemináriumi szöveg/téma bemutatása a félév folyamán • A vitákban, szövegértelmezésekben való aktív részvétel			

11. SDG ikonok (Fenntartható fejlődési célok/ Sustainable Development Goals)¹

	Nem alkalmazható.
--	-------------------

Kitöltés időpontja:

Előadás felelőse:

Szeminárium felelőse:

Şooş Amelia-Maria

Şooş Amelia-Maria

2025.09.15.

Intézetigazgató:

Az intézeti jóváhagyás dátuma: 2025.09.28.

Conf. dr. Nagy Róbert

¹ Csak azokat az ikonokat tartsa meg, amelyek az [SDG-ikonoknak az egyetemi folyamatban](#) történő alkalmazására vonatkozó eljárás szerint illeszkednek az adott tantárgyhoz, és törölje a többit, beleértve a fenntartható fejlődés általános ikonját is – amennyiben nem alkalmazható. Ha egyik ikon sem illik a tantárgyra, törölje az összeset, és írja rá, hogy „Nem alkalmazható”.